

WYDAWNICTWA
BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ m. st. WARSZAWY

№ 76

Programy wykładów Prywatnej Jednorocznej Koedukacyjnej Szkoły
Bibliotekarskiej Zarządu Miejskiego w m. st. Warszawie

№ 23

MIRA WILCZYŃSKA

PRACA INFORMACYJNA

PROGRAM:

A. Wiadomości wstępne.

I. Pojęcie informacji i jej znaczenie.

II. Rodzaje informacji:

1. Biblioteczna.
2. Bibliograficzna:
  - a) ogólna;
  - b) spisy bibliograficzne:
    - 1) źródeł,
    - 2) dzieł,
  - c) tekstowa (odpisy, przekłady, streszczenia, wyciągi, fotokopie etc.)
3. Rzeczowa (adresowa, biograficzna, prawna etc.).
4. Kombinowana.

III. Formy informacji:

1. Pośrednia.
2. Bezpośrednia.
3. Indywidualna.
4. Masowa.

IV. Metodyka pracy informacyjnej:

1. Poznanie pytającego (poziom umysłowy, zawód itp.) oraz żądanej przez niego informacji (cel, zakres itp.).

2. Sklasyfikowanie informacji — ustalenie jej rodzaju i poziomu.
3. Przegląd odpowiednich źródeł informacyjnych i ich wybór.
4. Sporządzenie odpowiedzi (dokładnej, zwięzłej, sprawdzonej, o właściwym zakresie, z podaniem źródeł itp.).

V. *Technika pracy informacyjnej:*

1. Indywidualnej:

- a) ustna (osobista i telefoniczna);
- b) piśmienna (zeszyt pytań i odpowiedzi, kartki, formularze, zestawienia na arkuszach itp.);
- c) fotograficzna.

2. Masowej (urządzenie wystaw stałych lub dorywczych, zebrań dyskusyjnych, plakatów, tablic, ogłoszeń etc.).

B. Ośrodki informacyjne.

I. *Ośrodki informacyjne samodzielne* (ogólne i specjalne) oraz jako działy różnych instytucji (bibliotek, inst. naukowych, gospodarczych, społecznych itp.).

II. *Dział informacyjny w bibliotece:* a) jego zadania, b) zakres działalności, c) organizacja.

III. *Organizacja działu informacyjnego w bibliotece:*

1. Personel:

- a) wykształcenie: ogólne, fachowe bibliotekarskie i specjalne (metodologia pracy informacyjnej, znajomość źródeł informacyjnych);
- b) cechy osobiste: pamięć, szybka orientacja, wnikliwość, uprzejmość etc.

2. Lokal:

- a) umiejscowienie działu informacyjnego w gmachu biblioteki;
- b) urządzenie lokalu: pracowni-poradni, sali czytelnianej z księgozbiorem; szafy (ich rodzaj i wymiar, rozmieszczenie magazynowe, wzdłuż ścian, w jednej lub dwóch kondygnacjach).

3. Księgozbiór:

- a) gromadzenie księgozbioru:
  - 1) rodzaje księgozbioru (stały, depozytowy, mieszany),
  - 2) sposoby uzupełniania (zakupy, egzemplarz obowiązkowy, wymiana, dary),
  - 3) zasady doboru,
  - 4) rodzaje wydawnictw: spisy bibliograficzne, encyklopedie (ogólne i specjalne), słowniki, informatory, podstawowe podręczniki z różnych dziedzin, wyd. urzędowe (np.: ustawy, roczn. statystyczne, preliminarze budżetowe etc.), atlasy, herbarze itp. wydawnictwa o charakterze informacyjno-podręcznym;

- b) opracowanie: inwentaryzacja, klasyfikacja, katalogowanie (katalog alfabetyczny, działowy, topograficzny itp.);
- c) ustawianie — działowe (w związku z tym napisy na szafach, półkach i książkach);
- d) konserwacja (oprawa, naprawa itp.).

4. Poradnia:

- a) zakres jej działalności;
- b) gromadzenie środków pomocniczych (kartotek, wykazów, zestawień etc.):
  - 1) planowo tworzonych (np. kartoteka treści czasopism, wycinków, źródeł bibliograficznych, adresów instytucji naukowych itp.).
  - 2) powstałych jako rezultat udzielonych informacji (np. kartoteka informacji załatwionych, zestawienia bibliograficzne, odpisy informacji tekstowych, kartoteka wystaw itp.);
- c) aparat pomocniczy:
  - 1) biuro (telefon, maszyny do pisania, powielacze itp.),
  - 2) biblioteczka podręczna dla personelu (książki, mapy, tablice itp.),
  - 3) katalogi centralne,
  - 4) kartoteki (różne);
- d) kolegium doradców (kartoteka ich adresów).

5. Udostępnianie:

- a) urządzenie wewnętrzne działu z punktu widzenia udostępnienia;
- b) warunki i sposoby korzystania z księgozbioru i poradni (płatne, bezpłatne, pośrednie, bezpośrednie etc.);
- c) regulamin dla korzystających z działu.

6. Kontrola wyników pracy:

- a) statystyka: pracy wewnętrznej działu, frekwencji, ruchu książek, udzielonych informacji (ilość, jakość) etc.;
- b) sprawozdanie.

C. Sieć ośrodków informacyjnych.

I. Organizacja sieci ośrodków informacyjnych (w mieście, okręgu, kraju itd. oraz międzynarodowej).

II. Koordynacja pracy ośrodków informacyjnych.

D. Stan pracy informacyjnej.

Przegląd stanu pracy informacyjnej i jej etapów rozwojowych w różnych państwach:

1. Stany Zjednoczone Ameryki Północnej.
2. Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.
3. Niemcy.
4. Polska.
5. Inne państwa.

LITERATURA:

obowiązująca:

1. *Biuro Informacyj Bibliograficznych przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie*. W-wa [b. r.], s. 4 nl.
2. *Bykowski L.* Biblioteczna praca informacyjna w Polsce. „Wiedzia i Życie” 1934, z. 5, s. 435—437 (Bibliografia).
3. *Gaberle E.* Biblioteka podręczna. Jej dzieje i organizacja. „Lwowskie Studia Biblioteczne”. Lwów 1932, s. 38—62. (Bibliografia).
4. *Grycz J.* Światowy Kongres Dokumentacji Powszechnej w Paryżu. „Przegląd Biblioteczny”, R. XI, 1937, s. 333—336 i „Nauka Polska”, T. XXIII, 1938, s. 257—261.
5. [*Jasiulaniec K.*]. Biuro Bibliograficzne w Bibliotece Uniwersyteckiej w Wilnie. „Bibliotekarz”, R. VIII, 1936/37, s. 15—16.
6. *Komunikat Poradni Bibliotecznej*. R. I, 1931 — R. II, 1932, Warszawa.
7. *Łysakowski A.* Organizacja oddziałów informacyjno-bibliograficznych. Warszawa 1936, s. 51—67. Odbitka z Księgi Referatów IV Zjazdu Bibliotekarzy Polskich (Bibliografia).
8. *Ł[odyński] M.* Oddział Bibliograficzny Centralnej Biblioteki Wojskowej. „Przegląd Biblioteczny”, R. II, 1928, s. 238—241.
9. *Malinowski T., Regulski W., Sosiński W.* Świetlica. Zadania, metody, formy pracy, organizacja, urządzenie i administracja. Warszawa 1932, s. 41—54.
10. *Poradnia Biblioteczna Związku Bibliotekarzy Polskich*. Sprawozdanie z działalności za lata 1933—1935. Warszawa 1934—1936.
11. *Remerowa K.* O organizowanie czytelnictwa w bibliotekach naukowych „Lwowskie Studia Biblioteczne”. Lwów 1932, s. 15—22.
12. [*Wilczyńska M.*]. Dział informacyjny Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy. [Warszawa 1930], s. 16. Odbitka z „Biuletynu Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy”, R. II, 1930/31, nr 3—4.
13. *Wilczyńska M.* Dział informacyjny w bibliotece. [Warszawa 1932], s. 8. Odbitka z „Biuletynu” Bibl. Publ. m. st. W-wy, R. III, 1931/32, Nr 12. (Bibliografia).
14. *Wilczyńska M.* Praca informacyjna. Warszawa 1938, s. 10. [Kurs Bibliotekarstwa Korespondencyjny pod red. dra J. Muszkowskiego]. Skrypt nr 15. (Bibliografia).
15. *Współpraca warszawskich ośrodków informacyjnych*. „Biuletyn Bibl. Publ. m. st. Warszawy”, R. V, 1933/34, s. 34—35.

uzupełniająca:

16. *Coopération Intellectuelle*. 77 numéro spécial sur la documentation. Paris 1937, s. 2 nl. + 177—240.
17. *Coordination des bibliothèques*. Guide des services nationaux de renseigne-

- ments du prêt et des échanges internationaux Deuxième édition. Paris 1933, s. 74 + 3 nl.
18. *Chavkina L. B.* Bibliografičeskaja rabota poslednich let w Zapadnoj Evrope. „Bibliografičeskoje delo”. Moskva 1927, s. 43—64.
  19. *Chavkina L. B.* Rukovodstvo dla nebolšich i srednich bibliotek. Moskva 1930, s. 384.
  20. *McCombs C. F.* The Reference Department. Chicago 1929, s. 42. (Manual of Library Economy. Number XXII). (Bibliografia).
  21. *Medynskij E.* Sprawočnaja rabota w gorode. Metodičeskoje rukovodstvo i materialy sprawočnoj raboty dla rabočiich klubov, bibliotek i dr. polit-prosvetučreždenij. Moskva 1926, s. 214.
  22. *Uhlendhal H.* Auskunftserteilung. „Handbuch der Bibliothekswissenschaft”. Hrsg. von F. Milkau. Leipzig 1933, T. II, s. 438—463. (Bibliografia).
  23. *Usolcev N.* Sprawočnaja rabota w bibliotekach. Technika, metodika i ukazatel posobij po vedeniju sprawočnoj raboty. Moskva 1925, s. 62. (Bibliografia).

Wykazy dzieł podręcznych:

24. *Godet M., Vorstius J.* Index bibliographicus. Catalogue international des bibliographies courantes. II éd. Berlin 1931, s. XXIII + 420.
25. *Grycz J.* Przewodnik dla korzystających z bibliotek oraz spis dzieł pomocniczych. Kraków 1925, s. IX + 153.
26. *Książka w bibliotece.* Katalog informacyjny. Praca zbiorowa pod red. W. Dąbrowskiej ze współudziałem J. Muszkowskiego. Warszawa 1934, s. XXXI + 689 + 77.
27. *Mudge I. G.* Guide to Reference Books. VI. Ed. Chicago 1936, s. X + 504.
28. *Przewodnik literacki i naukowy 1933—1935.* Kontynuacja „Książki w bibliotece”, praca zbiorowa pod red. W. Dąbrowskiej. Warszawa 1937, s. XVI + 503.
29. *Schneider G.* Handbuch der Bibliographie IV. Aufl. Leipzig 1930, s. IX + 674.
30. *Vorstius J.* Internationaler Jahresbericht der Bibliographie. Jg. I, 1930—VIII, 1937, sq. Leipzig 1931—1938.
31. *Wilczyńska M.* Dział informacyjny Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy [Warszawa 1930], s. 16. Odbitka z „Biuletynu Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy”, R. II, 1930/31, nr 3—4.
32. *Wilczyńska M.* Przegląd polskich spisów bibliograficznych według rodzaju źródeł. Dodatek do „Biuletynu Bibl. Publ. m. st. Warszawy”, R. III, 1931/32, nr 3—4—5. Warszawa, s. 1. (tablica). (Nowe wydanie w przygotowaniu).

Bibliografie:

33. *Bibliografia bibliografii, bibliotekarstwa i bibliofilstwa.* Dodatek do „Przeglądu Bibliotecznego” za lata: 1928, 1930, 1932—34. Kraków. 1928—36.
34. *Internationale Bibliographie des Buch- und Bibliothekswesens mit besonderer Berücksichtigung der Bibliographie.* Neue Folge. J. I. 1926 — XII, 1937, sq. Leipzig 1927 — 1938.

Warszawa 1938. Z zasiłku Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

SKŁAD GŁÓWNY:

Poradnia Biblioteczna Związku Bibliotekarzy Polskich

Warszawa, Marszałkowska 69 m. 5. Tel. 8.40-93.

Konto K. O. 21.495.

Druk. Jan Świeciński i S-ka, Warszawa.

